

HARMINC ÉVE SZABADON

Aki megélte, soha sem felejtí el azt a felszabadult boldogságot és örömet, amit a kommunizmus bukásakor érzett. Budapesten, Prágában, Varsóban vagy éppenséggel Lipcsében, Drezdában, Berlinben és Bukarestben emberek százezrei vonultak az utcákra, hogy tiltakozzanak a szovjet megszállás által rájuk kényszerített reményvesztett és szürke évtizedek ellen, szabadságot és függetlenséget követelve. Az első szabad levegővétel pillanatai mindannyiunk számára kitüntetett emlékekké váltak.

Az 1989-es esztendőt szinte azonnal a „Csodák Événé” vált, mert minden olyan váratlanul és gyorsan történt, hogy az kész csodának tűnt. Magyarországon tavasszal kezdték el lebontani a drótkadályokból, jelzőrendszerből, őrtornyokból álló határvédelmet, a Vasfüggönyt, majd június 16-án több százezren gyűltek össze a Hősök terén, hogy eltemessék az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseit. Alig pár héttel azt követően, hogy a Hősök terén az akkor 25 éves Orbán Viktor szabad választásokat és a szovjet megszálló csapatok azonnali kivonását követelte, keletnémet állampolgárok tízezrei özönlöttek Magyarországra, hogy Ausztrián keresztül a szabad világba meneküljenek. Mi pedig megnyitottuk számukra a határt. 1989. november 9-én a maradók dühükben ledöntötték a Berlini Falat, Németország, Európa és a világ megosztottságának gyilkos jelképét, végül románok milliói decemberben megbuktatták és halálra ítélték a kommunista diktatúrák történetének egyik leggyalázatosabb alakját: Nicolae Ceaușescut.

Ami 1989-ben történt, az a második világháború után a szovjet érdekszférába kényszerített közép- és kelet-európai népek majdnem félévszázadon keresztül húzódozó szabadságküzdelseinek beteljesedése volt. A tüntetések, a felvonulások, a határáttörések vagy éppen a ledöntött Berlini Fal előtt ölelkező és táncoló emberek fotói a világ minden fontosabb újságjában megjelentek, a tévécsatornák folyamatosan közvetítették az eseményeket. Aki megnézi az akkor készült fényképeket vagy a korabeli híradók bejátszásait, látja, hogy a kommunista rendszerek nem maguktól omlottak össze, hanem a szabadságra vágyó polgárok milliói döntötték meg őket. Az ő bátorságuk és az ő elszántságuk kényszerítette meghátrálásra az akkorra már végleg elbizonytalanodott állampártok vezetőit. Harminc évvel 1989 után végre ki kell mondanunk: a kommu-

nizmus bukását, a Szovjetunió meghátrálását, az Európát megosztó vasfüggöny és a Berlini Fal lerombolását és ennek eredményeként Európa újraegyesítését a közép- és kelet-európai népek szabadságvágya, demokratikus elkötelezettsége és kitartása kényszerítette ki. A kommunizmus fél évszázadát megszenvedő népek ugyanis soha sem adták fel álmaikat arról, hogy visszatérhessenek nemzeti hagyományaikhoz, hogy szabad és demokratikus országokban élhessenek, a saját törvényeik és szokásaik szerint.

Nyugat-Európa polgáraihoz hasonló életre vágytunk. Arra, hogy visszatérhessünk a szabad európai népek családjába, ahonnan a második világháború után a győztesek döntése nyomán kirekesztettek bennünket. Majdnem fél évszázadot töltöttünk a vasfüggöny mögé zárva, a kommunista utópiával kísérletezők kényének-kedvének kiszolgáltatva.

Harminc évvel ezelőtt hármas cél lebegett előttünk. Olyan életre, életszínvonalra vágytunk, mint a nyugat-európai, be akarunk tagolódni az Európai Unióba és csatlakozni akartunk a NATO-hoz. Két utóbbi vágyunk teljesült. A nyugat-európai életszínvonal elérése azonban még várat magára.

Ennek ellenére büszkék vagyunk arra, amit az elmúlt három évtizedben elértünk. Demokratikus intézményeink működnek, élvezzük a szólás, sajtó és gyülekezési szabadságot. Törvényeink már nem csak a „colát” védik, mint egykor, amikor csak a külföldi óriáscégek képviselői érezhették biztonságban magukat nálunk. Harminc év elteltével, emelt fejjel nézhetünk körbe a világban. Még mindig van behozni valónk, de sok tekintetben mintakövetőkből mintadaókká váltunk. Magyarország oly hosszú idő után újra felkerült a térképre. Viszonyodási ponttá vált. **És ez kötelez.**

